

Den vitale mångsysslaren C. E. Hartman

Silversmed i Bångbro nalkas nittio med massor av hobbies

Han är du och bror med alla fyrfota och krälände djur i skog och mark, med fåglar och bin och allt vad till Guds skapade djurrike hör. Han gillar friluftsliv ända från pojkåren och nu är han snart nittio år gammal. Han spelar gammal folkmusik och skriver egna melodier, han har säkerligen femhundra allmogelåtar från första till sista noten nitade i minnet. Dessutom för han sedan aldrig så länge dagbok, framträder då och då i radio eller direkt inför publik med sin klarinett och smider regelbundet i silver och koppar åt en trogen kundkrets.

Den personen kan naturligtvis inte vara någon annan än den redan i livstiden legendariske Carl Erik Hartman i Bångbro, riksbekant riksspelman. I alla tider så långt ortens historia sträcker sig har det alltid funnits en och annan personlighet i Ljusnarsberg som liksom satt färg på tillvaron för omgivningen och blivit lite extra omtalad. En sådan är han, gamla riksspelman, och i all anspråklöshet är han en kulturgestalt på sitt sätt.

I sitt hem med lummig grönska tätt in på knutarna bor han tillsammans med sin dotter som numera återkommit till hembygden och vårdar fadern med öm omsorg. Det är nästan så att man tycker att det är i hennes hägn som faderns många speciella sidor fått tillfälle att utvecklas.

människor annars börjar bli glömda.

Det är alltså först på sistone han tagit upp sina fritidsintressen riktigt på allvar. Titeln riksspelman t. ex. får man inte lika lätt som en Vasatrissa. Det har skett först sedan han verkligen utfört en kulturgärning genom att

(Forts, på sista sid'an)

bevara för riksmuseets en massa folkliga melodier han hört och lagt på minnet från sin ungdom i Kilsberg och som honom förutan här laget skulle ha glömt förlorats. Dessutom har han med och organiserat allmogemännen i Mellansverige och var Bergslagspostens organ när vi på sin tid i många rangerade spelmansstämmor i Kopparberg.

På senare år har G. E. Hartman blivit så modern med beaktning av den gamla folkmusik från Närke och Bergslags län han använder sig mycket av bandspelare. Dagligen han som går förbi Hartmans hem för klarinettmusik när han för sin bandspelare. Och han har par han också helt nya melodier.

Inspirationskällor finns nästan om i orten. Ett bröllop gav honom idén till Ljusnarsbergs marsch. Melodin i liesmed han fått just i en smedja smiddes och pensionärerna låt har kommit till när han oftast varit med pensionärerna på resa och fest. "I lies" skildrar med inlevelse livet på fars smedja och själv gör man gällande att han fått slaget till många av sin positioner redan som barn. Blå Kilsbergen gick han i 75—80 år sedan och det var också på många av hans resor. Det var nog också då ohjälpligt förälskade sig i fria naturen och livet ute i skog och mark.

Till Bångbro kom han ursprungligen som maskinist vid Ljusnarsbergens järn- och stålindustri "hoppade han av" och öppnade egen plåtslager och det var under den tiden han lärde känna Ljusnarsbergs silversmeder. Han ägnade sig också åt skala åt ett annat intresse.

De senaste tio—femton åren har han på nytt blivit plåtslager men i ädlare metall än tidigare. Han hamrade till stuprännor i socknens skolor. Numera han verkligen mycket verksam av många kvinnor varmt uppskattade smycken i silver och många turistande souvenörer. Han förser sig med Hartmans klarinetter.

Det är en fröjd och ett intresse se denne gamle silversmeden bete liksom det var roligt några år sedan se honom dala i trädet till ett annat slags syssla som han då tillverkade. Han arbetar med miniatyrborrar och andra precisionsinstrument och otroligt säker hand vilken är nödvändigt då minsta felning skulle göra att stycket kasseras.

Sist kommer en nästan viktig fråga: Är det kärleken för arbetet, naturdyrkan sammanfattningen för det fria naturliga livsglädjen som gör att Erik Hartman är så otroligt tal till kropp och alla sinnen?

Inte ger Hartman oss några råd därom. Vem har tid att tänka på slikt när man har så mycket annat för händer.